

Aly Steinmetz

ÎNTOARCEREA DIN IAD

Ediție îngrijită, prefață și note:

Paul Farkas

Cuvânt înainte:

Ioan Aurel Pop

LIMES

2016

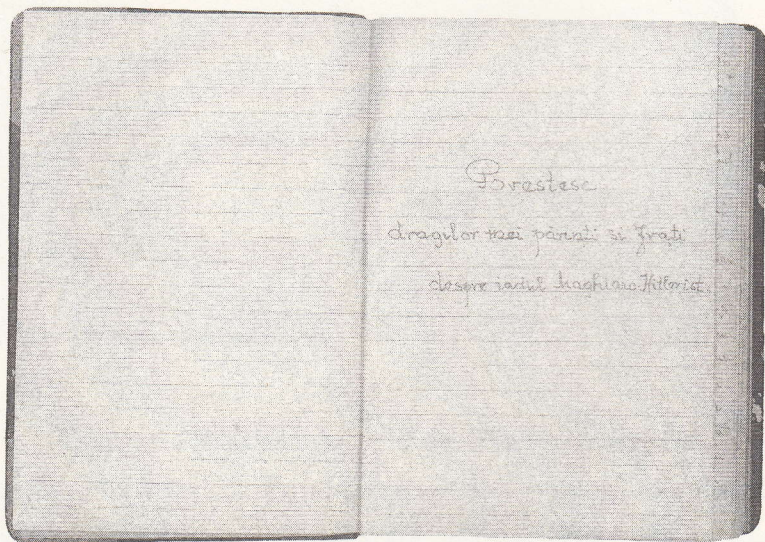

CUPRINS

MULȚUMIRI.....	5
CUVÂNT ÎNAINTE.....	7
PREFAȚĂ - ÎNTOARCEREA DIN IAD - POVESTEA UNUI JURNAL DE LAGĂR.....	17
ALY STEINMETZ - POVESTESC DRAGILOR MEI PĂRINȚI ȘI FRAȚI DESPRE IADUL MAGHIARO-HITLERIST	39
ANEXE.....	183

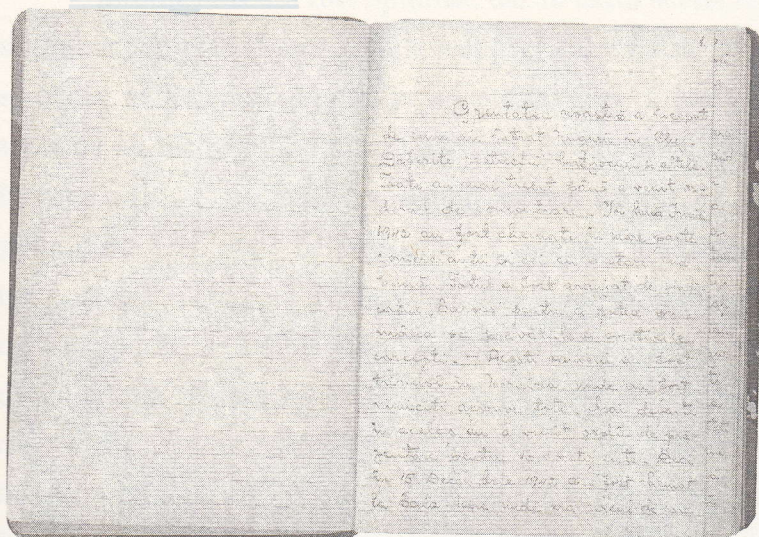
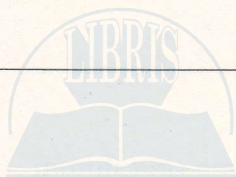

Aly Steinmetz

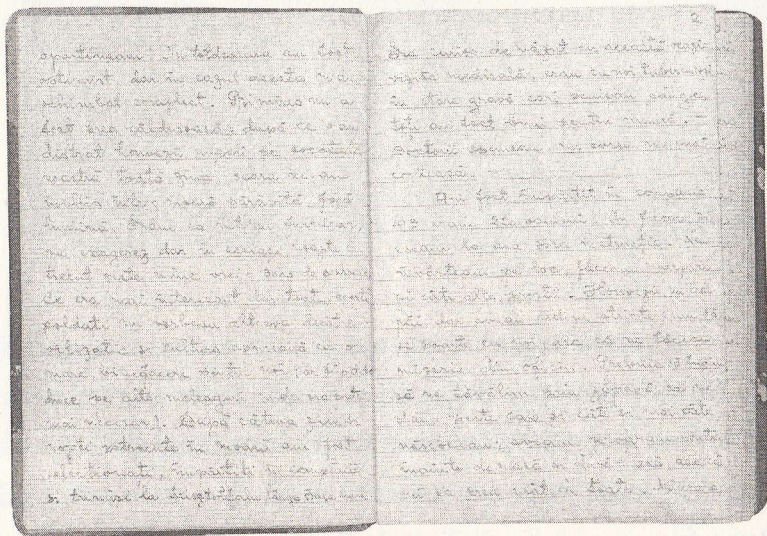
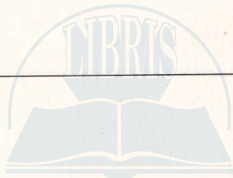

Povestesc dragilor mei părinți și frați
despre iadul maghiaro-hitlerist

Greutatea noastră a început de cum au intrat ungurii în Cluj. Diferite restricții, batjocuri și altele. Toate au mai trecut, până a venit ordinul de concentrare. În luna iunie 1942, au fost chemați în mare parte comercianții și cei cu o stare mai bună. Totul a fost aranjat de sindicatul „Baross” pentru a putea pune mâna pe prăvăliile și conturile evreiești. Acești oameni au fost trimiși în Ucraina unde au fost nimiciți aproape toți. Mai departe, în același an, a venit ordin de prezentare pentru 10 contingente. Deci, în 15 decembrie 1942 am fost chemat la Baia Mare unde era cercul de care aparținem.

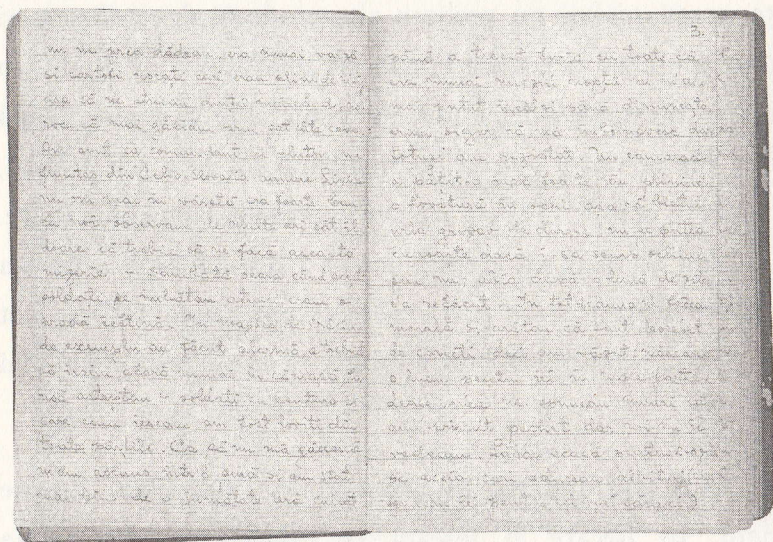
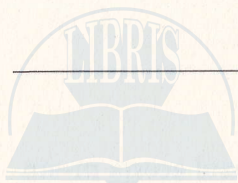

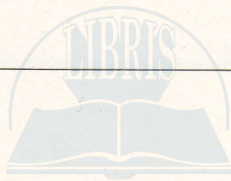

Întotdeauna am fost optimist, dar în cazul acesta m-am schimbat complet. Primirea nu a fost prea călduroasă; după ce s-au distrat honvezii unguri pe socoteala noastră toată ziua, seara ne-au închis într-o moară părăsită, fără lumină. Eram ca într-un furnicar, nu exagerez, dar în aceeași noapte au trecut peste mine vreo 3000 de persoane. Ce era mai interesant din toate, acești soldați nu vorbeau altceva decât de civilizația și cultura apuseană ca o mare binefacere pentru noi (ar fi putut-o duce pe alte meleaguri unde era poate mai necesar). După câteva zile și nopți petrecute în moară am fost selecționați, împărțiți în companii și trimiși la Misztolfalu, lângă Baia Mare. Era curios de văzut cu această ocazie vizita medicală, erau cu noi tuberculoși în stare gravă care scuipeau sânge, toți au fost buni pentru muncă. Doctorii spuneam că un evreu nu mai contează.

Am fost împărțit în compania a 19-a. Eram 220 de oameni. În fiecare zi ieșeam la așa-zisa instrucție. Ne învârteam pe loc, făceam marșuri și câte alte prostii. Honvezii nu erau răi dar aveau ordine stricte cum să se poate nu noi, așa că ne făceau mizerie din oficiu. Trebuia să fugim, să ne tăvălim prin zăpadă, să ne dăm peste cap și câte și mai câte năascoceau; aveam program pentru înainte de masă și pentru după masă, așa că ni s-a prea urât de toate. Mâncare

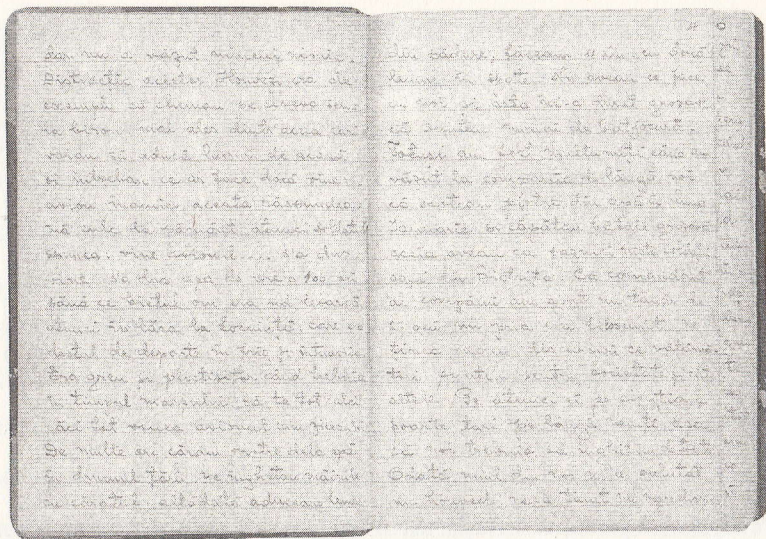
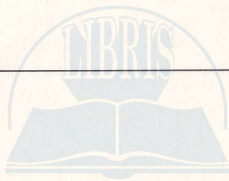

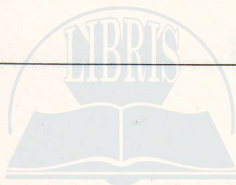

nu ne prea dădeau, era numai varză și cartofi uscați care erau plini de nisip așa că ne stricam dinții mâncând; noroc că mai găseam prin sat câte ceva. Am avut ca comandant de pluton un fruntaș din Cehoslovacia, anume Linka, un om mai în vârstă; era foarte bun cu noi, observam de multe ori cât îl doare că trebuie să ne facă această mizerie. Sâmbătă seara când acești soldați se îmbătau, atunci eram o pradă ieftină. În noaptea de Crăciun, de exemplu, au făcut alarmă, a trebuit să ieșim afară numai în cămașă, la ușă așteptau 4 soldați cu centura și care cum ieșeam eram loviți din toate părțile. Ca să nu mă găsească m-am ascuns într-o șură și am stat mai bine de o jumătate de oră culcat până a trecut furia soldaților, cu toate că era numai miezul nopții nu m-am mai putut încălzi până dimineața, eram sigur că o să mă îmbolnăvesc, dar totuși am rezistat. Un camarad a pățit-o însă foarte rău, primind o lovitură în ochi, așa că bietul urla grozav de durere, nu se putea cunoaște dacă i s-a scurs ochiul sau nu; abia după o lună de zile s-a refăcut. Întotdeauna ne făceau morală și arătau că sunt deosebit de corecți, dar am văzut, mâncarea o luau pentru ei în mare parte, de asemenea ne spuneau numai că am primit pachet dar noi nu îl vedeam. Lăsau acasă pentru 2-3 zile pe aceia care aduceau albituri (cum spuneau ei, pentru cei mai săraci)

dar nu a văzut nimeni nimic. Distracția acestor honvezi era, de exemplu, că chemau pe cineva seara la birou, mai ales dintr-aceia care voiau să aducă lucruri de acasă și-i întrebau ce ar face dacă vine un avion inamic, acesta răspundea: mă culc la pământ; atunci soldatul spunea: vine avionul... s-a dus, vine, s-a dus, vine, și așa de vreo sută de ori, până ce bietul om era ud leoarcă; atunci îl lăseau la locuință, care era destul de departe, trebuia să meargă în frig și pe întuneric. Era greu și plictisitor când trebuia în timpul marșului să te tot culci, căci tot venea avionul, cum ziceau ei. De multe ori căram pietre de la apă în drumul țării, ne înghețau mâinile cu căratul, altădată aduceam lemne din pădure, făceam 11 km cu două lemne în spate. Nu aveau ce face cu noi și asta ne-a durut grozav, că suntem numai de batjocură. Totuși am fost mulțumiți când am văzut la compania de lângă noi că scoteau pietre din apă în luna ianuarie și căpătau bătaie grozavă; aceia aveau ca paznici niște soldați sași din Bistrița. Comandant al companiei am avut un tânăr de 27 de ani, nu prea era filosemit, ne ținea mereu discursuri ce vătămători suntem pentru societate și câte altele. Pe atunci ei se simțeau foarte tari pe lângă nemți, așa că noi trebuia să înghițim de toate. Odată unul din noi nu a salutat un honved, ne-a ținut un